

Raadsmededeling - Openbaar

Nummer : 47/2017
Datum : 28 maart 2017
B&W datum : 28 maart 2017
Beh. Ambtenaar : G.H. Scheffer
Portefeuillehouder : T.M.M. Kok
Onderwerp : Beantwoording vraag over omvang agrarische bouwpercelen

Aanleiding:

De heer Meerdink heeft tijdens het vragenuurtje in de gemeenteraad van 21 maart 2017 de volgende opmerking gemaakt:

In media staat dat in de provincie Gelderland de eisen aan een maximum bouwblok grootte voor veehouderijbedrijven komen te vervallen.

Veehouders mogen zo groot bouwen als ze zelf willen, mits ze extra duurzaamheidsinvesteringen doen. Graag nadere uitleg.

De voorzitter zegt dat dit schriftelijk wordt beantwoord.

Inhoud Mededeling:

De provincie Gelderland stuurt de groei van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven niet langer op kwantitatieve bouwblokmaten maar op ruimtelijke kwaliteit (met verplichtingen op het gebied van landschappelijke inpassing, milieu, dierenwelzijn, dialoog met de omgeving).

Dit zogenaamde Gelders Plussenbeleid is nu in de provinciale omgevingsvisie en verordening opgenomen. Provinciale Staten van Gelderland hebben dat op 1 maart 2017 besloten. Eerder werd het oppervlak bouwkaavel door de provincie beperkt tot 1 of 1,5 hectare.

De Gelderse gemeenten kunnen het nieuwe beleid nu gaan invoeren in hun bestemmingsplannen. Dat gebeurt per regio. Gedeputeerde Staten constateren voorts dat het beleid in Gelderland in een aantal gemeenten (ook in de Achterhoek) in actuele bestemmingsplannen dicht tegen het Plussenbeleid aan ligt. In deze actuele bestemmingsplannen zijn de daar aanwezige bedrijven door een bouwperceel begrensd en zijn grenzen/voorwaarden gesteld aan eventuele groei. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015 van de gemeente Aalten voldoet in dat opzicht.

Het is uiteraard aan de gemeenteraad om te bepalen of de verruimde mogelijkheden worden opgenomen in het bestemmingsplan.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

1. De statenbrief van gedeputeerde staten met betrekking tot de aanpassing van de provinciale omgevingsverordening.

De volgende stukken zijn voor u ter inzage gelegd:

die op 25 januari heeft plaats gevonden, omdat daarvoor geen uitstel kon worden verdragen. Wel ligt aan uw Staten nog een besluit voor over de digitale plannen behorende bij de aanpassingen t.b.v. de Wet Natuurbescherming in zowel de Omgevingsvisie als de Omgevingsverordening. (besluiten C en D).

3 Bestaand beleid c.q. kader

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Naar aanleiding van de discussie in de Statencommissie RLW hebben wij een aantal aanvullingen gedaan aan de voorstellen voor drie actualisatie-onderwerpen: Natuurbegraven, Windenergie en Plussenbeleid. Niet alle discussiepunten hebben tot wijziging geleid. Hieronder vindt u een toelichting op de discussiepunten en de voorgestelde wijzigingen.

4.1 Natuurbegraven

Maximum aantal graven per ha

Er is een maximum gesteld aan het aantal graven per hectare, namelijk 50. De omvang van de kwaliteitsimpuls in het natuurversterkingsplan is in verhouding tot het aantal graven gelijk gebleven. Verder wordt een onderzoeksprogramma opgezet om de effecten van het natuurbegraven op de natuur beter in beeld te krijgen.

Borging eeuwige grafrust

Gevraagd is om de borging van de eeuwig durende grafrust in de verordening vast te leggen voor een periode langer dan 20 jaar. De grafrust is geregeld in de Wet op de Lijkbezorging. Deze wet geeft geen bevoegdheid aan Provinciale Staten om een andere termijn vast te stellen. Wij begrijpen dat de bedoeling hiervan is te borgen dat in een natuurbegraafplaats ook na afloop van de termijn van 20 jaar uit de Wet op de lijkbezorging geen andere functies mogelijk te maken dan natuur. Een natuurbegraafplaats blijft onderdeel van het GNN. Daarmee blijft ook het provinciale ruimtelijk beleid voor het GNN van toepassing op de natuurbegraafplaatsen.

4.2 Windenergie

Toevoeging kaart

Aan de bijlagen van de Omgevingsvisie is een extra kaart toegevoegd met daarop aangegeven waar Windenergie mogelijk is. In de tekst is een verwijzing naar deze kaart opgenomen.

4.3 Plussenbeleid

Doel en belang Plussenbeleid

Wij werken op uw verzoek beleid uit gericht op het verduurzamen van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven. In plaats van sturen op de omvang van bouwpercelen hebben wij in navolging van uw amendement uit 2014 beleid uitgewerkt om te sturen op extra investeringen in landschappelijke inpassing, dierenwelzijn en milieu én in dialoog met de omgeving. In dit vervolgvorstel werken we enkele onderwerpen uit die in de commissie RLW zijn besproken op 11 januari 2017 als onderdeel van het Actualisatieplan Omgevingsvisie- en verordening.

Daarbij hebben wij toegezegd om enkele zaken nader uit te zoeken en waar mogelijk met een voorstel te komen.

Het betreft de volgende onderwerpen

- a) Familiebedrijven
- b) Gelijk kennis niveau t.b.v. dialoog

- c) Innovatieve architectuur / stalconcepten
- d) maximaal eens per 5 jaar maximaal 500 m² uitbreiden zonder plussen
- e) 8% => daadwerkelijk investeren
- f) Postzegelplannen i.r.t. versnelde verduurzaming bestemmingsplannen
- g) Zorgvuldigheid en handhaving bij uitvoering Plussenbeleid

Hieronder per onderwerp een toelichting.

a) Familiebedrijven

Gevraagd is om flexibiliteit in het Plussenbeleid t.a.v. kleinere familiebedrijven.

Ook voor kleinere familiebedrijven is de extra investering in verhouding is met de omvang van uitbreiding:

- tot en met 500 m² (= 0,05 hectare) per vijf jaar geen extra investering;
- bestaande rechten gelden nog zolang het bestemmingsplan van kracht is;
- ook kleine bedrijven hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- er is in de Omgevingsvisie opgenomen: ruimte en flexibiliteit om mits gemotiveerd af te wijken van de extra investering.

Wij voeren geen wijziging door in de visie en verordening.

b) Kennisniveau gelijk trekken

Gevraagd is hoe de provincie kan bijdragen aan een gelijk kennisniveau tussen diverse partijen betrokken bij een dialoog over een uitbreiding.

Wij hebben de volgende passage toegevoegd aan de Omgevingsvisie: "De provincie biedt ondersteuning bij de uitvoering van het Plussenbeleid en stelt informatie voor alle partijen helder beschikbaar. Te denken valt aan:

- beschikbaar stellen van zogenoemde 'handreikingen' over hoe een dialoog gevoerd kan worden;
- website beschikbaar stellen: met informatie op themaniveau, namen van contactpersonen. Dit ook in het kader van de Omgevingswet waarin kennis transparant beschikbaar wordt gesteld via digitale informatie;
- een helpdesk voor partijen beschikbaar stellen die telefonisch kan worden geraadpleegd.

c) innovatieve architectuur m.b.t. nieuwe stalconcepten

Gevraagd is om innovatieve architectuur rond nieuwe stalconcepten toe te voegen als denkbare - maatregel binnen de plus landschappelijke inpassing. Deze maatregel hebben wij opgenomen in de Omgevingsvisie.

d) Maximaal 500 m² eens per 5 jaar voor uitbreidingen zonder plussen

Gevraagd is om op te nemen dat aanvragers maximaal een keer per vijf jaar de mogelijkheid hebben is om maximaal 500 m² uit te breiden zonder Plussenbeleid. D.w.z. uitbreiden tot maximaal 0,05 hectare. Hierop zijn de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening aangepast.

e) Bedrag van plussen => daadwerkelijk investeren

Het extra bedrag van de investering van € 15 tot € 20 is bedoeld als het bedrag bovenop de normale investering door de ondernemer. Exploitatiekosten en kosten t.b.v. een goede dialoog behoren tot de normale investeringen door de ondernemer. De omgevingsvisie en –verordening zijn daarom op dit punt niet gewijzigd.

f) Postzegelplannen i.r.t. versnelde verduurzaming bestemmingsplannen

De vraag is hoe snel het Plussenbeleid in bestemmingsplannen wordt verwerkt indien gemeenten met partiele bestemmingsplanherzieningen (postzegelplannen) werken ten behoeve van uitbreidingen met plussen.

Allereerst moet een uitbreiding die een gemeente mogelijk maakt via een partiele bestemmingsplanherziening (postzegelplan) voldoen aan de extra voorwaarden bij uitbreiden conform het Plussenbeleid: dialoog en extra investeringen. Gemeenten stellen daartoe beleid en beleidsregels vast waarmee het Plussenbeleid beleidsmatig wordt doorgevoerd bij de gemeente. Op basis daarvan vindt een bestemmingsplanherziening plaats.

Ten tweede zien we dat het beleid in Gelderland in een aantal gemeenten in actuele bestemmingsplannen dicht tegen het Plussenbeleid aan ligt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gemeenten in FoodValley, waar de verwachte schaalvergroting in de niet-grondgebonden intensieve veehouderij het meest zal plaatsvinden. In deze actuele bestemmingsplannen zijn de daar aanwezige bedrijven door een bouwperceel begrensd en zijn grenzen en voorwaarden gesteld aan eventuele groei. Dat geldt ook voor veel gemeenten in de andere regio's zoals de Achterhoek.

Daarnaast zullen diverse gemeenten op verschillende momenten hun bestemmingsplannen de komende jaren aanpassen. Dit doen ze uiterlijk binnen tien jaar - of eerder zodra er een natuurlijk moment is op het plan (deels) te actualiseren. Daarin blijkt dat een groot deel (33 plannen) tussen 2020 en 2024 moeten worden herzien. Dit betekent dat gemeenten al voor 2020 beginnen met een planherziening. Een planherziening duurt in de regel zo'n twee tot drie jaar.

Ten slotte kan wellicht de Omgevingswet ertoe leiden dat gemeenten versneld het bestemmingsplan actualiseren ten behoeve van een (in dat geval) integraal omgevingsplan.

Toelichting kaart (zie bijlage 1 voor een grotere weergave van de kaart)

Hieronder een overzicht van de data dat bestemmingsplannen buitengebied in gemeenten. De jaartallen van onze inventarisatie (in het overzicht) zijn de jaartallen waarop het plan onherroepelijk is geworden na uitspraak door de Raad van State. Dat jaartal wijkt soms af (is later) dan het jaartal waarop de Raad het plan heeft vastgesteld. De termijn van tien jaar waarop het bestemmingsplan van kracht is, begint vanaf de datum dat een plan onherroepelijk is vastgesteld. Soms heeft een gemeente meerdere bestemmingsplannen buitengebied: dan gelden voor die plannen soms verschillende data.

g) Zorgvuldigheid en handhaving bij uitvoering Plussenbeleid

Instrumenten t.b.v. bijsturen uitvoering Plussenbeleid

De gemeente staat centraal bij de uitvoering van het Plussenbeleid. Het is de bevoegdheid van de gemeenten om invulling te geven aan het ruimtelijk beleid. Omdat het Plussenbeleid nieuw is, hechten wij sterk aan zorgvuldigheid en daarom introduceerden we een ontheffing als extra instrument.

In het najaar van 2016 ontstond jurisprudentie waaruit ons begin 2017 ten volle duidelijk werd dat de ontheffing als regulier instrument voor het Plussenbeleid helaas een groot risico in zich heeft. Met het ruimtelijk instrumentarium (drie stappen: vooroverleg, zienswijze, reactieve aanwijzing, zie kader onder) heeft de provincie al de mogelijkheid om op een goede uitvoering van het Plussenbeleid toe te zien. Wij hebben met dat instrumentarium voldoende mogelijkheden om bestemmingsplannen, die zich niet met het Plussenbeleid verdragen, te voorkomen. Daarbij zetten we het instrumentarium aanvullend zo in dat we het instrument van de zienswijze op bestuurlijk niveau zullen uitvoeren in plaats van – zoals gebruikelijk – op ambtelijk niveau. Ten slotte stimuleren wij gemeenten om een handhavingsparagraaf op te nemen ten behoeve van handhaving hierop door Omgevingsdiensten. De Omgevingsvisie en –verordening zijn daarom op dit punt niet gewijzigd.

Toelichting ruimtelijk instrumentarium

Het kader hieronder bevat informatie over de reguliere werkwijze c.q. juridische procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening. We beschrijven drie gangbare wettelijke stappen. Hierbij maken we gebruik van de bestaande wettelijke regeling inzake betrokkenheid van de provincie bij de totstandkoming van bestemmingsplannen. Het gaat bij de provinciale betrokkenheid in elk geval altijd om die onderwerpen die deel uitmaken van de Omgevingsvisie en –verordening, d.w.z. over die zaken die van *provinciaal belang* zijn omdat ze onderdeel zijn van het provinciaal Gelders omgevingsbeleid.

STAP 1 VOORONTWERP-PLAN: ambtelijk advies (artikel 3.1.1. Bro).

B en W zijn verplicht om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met die diensten van de provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn.

In de praktijk stuurt de gemeente een voorontwerp van het bestemmingsplan naar de provincie. De provincie reageert hierop door middel van een ambtelijk advies. Indien het plan bestuurlijk gevoelig is wordt het conceptadvies besproken met de gedeputeerde. In voorkomende gevallen kan het gebeuren dat het conceptadvies wordt geagendeerd voor de GS-vergadering.

STAP 2 ONTWERP-PLAN: zienswijze van GS (artikel 3.8, eerste lid, onder d. Wro).

GS kunnen omtrent het ontwerp-plan een zienswijze indienen. Deze bevoegdheid is door GS gemandateerd naar ambtelijk niveau. Indien het plan bestuurlijk gevoelig is wordt de concept-zienswijze en het ambtelijk advies besproken met de gedeputeerde. In voorkomende gevallen kan het gebeuren dat de concept-zienswijze wordt geagendeerd voor de GS-vergadering.

STAP 3 VASTGESTELD PLAN: a reactieve aanwijzing (artikel 3.8, zesde lid, Wro) of
b beroep bij de Raad van State (artikel 8.1 Wro).

- a. Als de zienswijze van GS niet is overgenomen of als het plan gewijzigd is vastgesteld, kunnen GS een reactieve aanwijzing geven. Het betreffende onderdeel maakt dan niet langer onderdeel uit van het plan. De gemeente kan tegen dat besluit in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- b. GS kunnen er ook voor kiezen tegen het vastgestelde bestemmingsplan in beroep te gaan bij de Afdeling (en evt. een voorlopige voorziening te vragen).

5 Financiële consequenties

Geen.

6 Proces en evaluatie

De regels treden in werking na plaatsing ervan in het Provinciaal Blad

Arnhem, 31 januari 2017 - zaaknummer 2016-002242

Gedeputeerde Staten van Gelderland
C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koning
P.G.G. Hilhorst - secretaris

Bijlagen:

- Aangepast Ontwerpbesluit
- Begrotingswijziging
- Aangepast Actualisatieplan Omgevingsvisie Overige onderwerpen
- Aangepast Actualisatieplan Omgevingsverordening Overige onderwerpen
- Aangepast Actualisatieplan Omgevingsvisie Wet Natuurbescherming
- Aangepast Actualisatieplan Omgevingsverordening Wet Natuurbescherming
- Bijlage kaart Plussenbeleid